

Sosiaaliasiamiehen selvitys vuodelta 2020

54/05.16.00/2018

PERLTK 20.04.2021 § 40

Sosiaalityön johtaja Marketta Tiihala

Sosiaaliasiamiehen tehtävänä on neuvoa kuntalaisia sosiaalihuollon asiakaslain soveltamiseen liittyvissä asioissa, avustaa asiakasta muistutuksen tekemisessä, toimia asiakkaan oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi, seurata asiakkaiden oikeuksien ja aseman kehitystä. Sosiaaliasiamiehellä on lakisääteinen velvollisuus antaa toiminnasta selvitys vuosittain kunnanhallitukselle. Vuosittaisen selvityksen muodossa sosiaaliasiamiehellä on rooli asiakkaan ja kunnan yhteistyökumppanina edistää kuntien strategioiden toteutumista.

Vuotta 2020 koskeva selvitys on annettu kunnanhallituksille 11.3.2021. Tampereen seutukunnan sosiaaliasiamiehen toiminta-alueena on Kangasala, Lempäälä, Nokia, Orivesi, Pirkkala, Pälkäne, Tampere, Vesilahti, Valkeakoski ja Ylöjärvi.

Sosiaaliasiamiehen selvityksessä esitetyt tiedot perustuvat asiakkaiden, heidän edustajiensa sekä henkilöstön yhteydenottoihin sekä asioihin, jotka ovat tulleet esille muussa sosiaaliasiamiestoiminnassa. Selvityksessä tuodaan esille koko toiminta-alueen tilannetta.

Sosiaaliasiamiehen asiatapahtumia oli vuoden 2020 aikana koko toiminta-alueella 943, joista 54 koski Ylöjärveä. Tapahtumien määrässä oli vähäinen nousu Ylöjärven osalta verrattuna vuoteen 2019 (51 asiatapahtumaa).

Koko toiminta-alueella yhteydenottoja tuli edelleen eniten lastensuojeluun liittyvissä asioissa. Seuraavaksi suurin yhteydenoton aihe oli kunnan harkinnanvarainen toimeentulotuki ja kolmanneksi suurin aikuissosiaalityö.

Raportissa todetaan vuoden 2020 olleen poikkeuksellinen koronapandemian vuoksi. Mm. kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten ja heidän vanhempiansa väliset sekä palveluasumisen piirissä olevien ikäihmisten ja omaisten peruuntuneet tapaamiset aiheuttivat harmia.

Raportissa kiinnitetään lisäksi huomiota sosiaalihuoltolain mukaiseen henkilökunnan ilmoitusvelvollisuuteen havaitessaan epäkohtia asiakkaiden oikeuksien ja palvelujen toteutumisen suhteen. Palvelujen laadun kehittäminen edellyttää hyvää ja avointa keskustelukulttuuria, aikaa ja paikkaa, jossa kaikkien havainnot ja arviot palvelun laadusta käsitellään yhdessä. Raportissa korostetaan omatyöntekijän roolia. Omatyöntekijän tulee toimia asiakkaan

tarpeiden ja edun mukaisesti sekä nostaa tarvittaessa esille epäkohtia palvelun toteutumisen suhteen.

Raportissa sosiaaliasiamiehet pyytävät kunkin kunnan lautakuntaa antamaan oman kuntansa kunnanhallitukselle selvityksen vuoden 2020 osalta siitä, mihin toimiin se on ryhtynyt selvityksessä esiintyvien asioiden kehittämiseksi. Erityisesti pyydetään pohtimaan, ovatko resurssit suositusten mukaiset ja miten ennakkovaikutusten arviointi toteutuu strategiassa ja päätöksenteossa.

Ylöjärvellä perussosiaalityön resursseja on vahvistettu v. 2020 aikana eri tehtäväalueilla ja työtä on jatkettu edelleen kuluvan vuoden aikana. Lasten ja perheiden palveluissa toteutettiin v. 2020 aikana organisaatiomuutos, jolla perhetyön palvelut sijoitettiin sosiaalityön yhteyteen, samalla vahvistettiin esimiestyötä siirtymällä tehtäväalueella kahden johtavan sosiaalityöntekijän malliin. Vuoden 2020 aikana lisättiin lastensuojelussa työskentelevien sosiaalityöntekijöiden määrää, vakanssit saatiin täytettyä ja hallitusohjelmassa mainittu tavoite enimmäisasiakasmäärän rajaamisesta 35 asiakkaaseen/sosiaalityöntekijä v. 2022 mennessä on saavutettu jo vuoden 2020 aikana. Vammaispalvelujen osalta resursointia parannetaan kuluvan vuoden aikana uuden vakanssin myötä.

Sosiaalihuollon kehittämistyötä tehdään eri tehtäväalueilla erityisesti PirSOTE-hankkeen myötä ja useat raportissa esille nostetut teemat, mm. monialaisten palvelujen järjestäminen erityistä tukea tarvitseville asiakkaille ja asiakaslähtöisemmät toimintamallit, ovat kehittämisen kohteena hanketyössä.

Omavalvontasuunnitelmien laatimisen ja tarkistamisen yhteydessä on luonteva tilaisuus kuulla työntekijöiden näkemyksiä palvelujen laadusta, palvelujärjestelmän toimivuudesta ja korjaamistarpeista sekä kerrata menettelyä havaittuja epäkohtia koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta.

Päätöksenteon sosiaalisten vaikutusten arvioinnin systemaattinen hyödyntäminen sekä sosiaalisen raportoinnin kehittäminen siten, että sosiaalihuollon henkilöstön ja asiakkaiden ääni ohjautuu päätöksenteon tueksi, kaipaa edelleen konkreettisia toimintamuotoja. Lasten ja perheiden palvelujen Lape-hankkeen kautta jatketaan edelleen lapsivaikutusten arvioinnin mallintamista päätöksenteon tueksi.

Liite

nro 2 / Tampereen seutukunnan sosiaaliasiamiehen selvitys 2020

Oheismateriaali

- Tilastot Ylöjärvi

Lisätiedot

sosiaalityön johtaja Marketta Tiihala, puh 050 561 1037, etuni-

mi.sukunimi@ylojarvi.fi

Terveys- ja sosiaalijohtaja ehdottaa:

Perusturvalautakunta päättää

- 1) merkitä sosiaaliasiamiehen selvityksen vuodelta 2020 tiedoksi
- 2) antaa yllä olevan selostuksen Ylöjärven tilanteesta edelleen kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Päätös

Keskustelun jälkeen päätösehdotus hyväksyttiin.
